

Constantin Pârvulescu, veteranul mișcării comuniste din România, fusese exclus de două ori din partid

Constantin Pârvulescu (în mijloc) a fost reprimat în partid (1974) și dat afară (1980) de către Nicolae Ceaușescu FOTO: Arhivele Naționale

Când istoria secolului al XX-lea își va limpezi configurația tășnită din tumultoasă-măgă, în suportul ilustrativ al unor teme perene precum condiția umană își vor găsi, poate, locul și biografia ca a lui Constantin Pârvulescu. Voință și destin, noroc și întâmplare, mărire și decădere, erou și proscris, om și istorie - asemenea simetrice categorii ancorate în secvențele biografice și datele personalității acestui fondator al mișcării comuniste din România. După difuzarea „Scrisorii celor șase”, Pârvulescu a rămas singurul semnatar netulburat deosebit de autorități. Ceilalți fuseseră excluși din partid și anchetati. Unii, precum Brucan, Bărlădeanu și Corneliu Mănescu, strămutați în „domiciliu obligatoriu”. Pârvulescu era însă de vreun deceniu „mort” pentru partid. După „cuvântul” la Congresul

al XII-lea contra lui Ceaușescu, fostul fondator și prim-secretar al PCR din primăvara până în toamna lui 1944 fusese extras și aruncat ca o măsea stricată din partid.

Enigme biografice

Din vremea și porunca lui Stalin, biografiile reale ale liderilor comunisti fuseseră printr-tele mai păzite secrete. Astfel că în anii '80 puțini erau aceia care cunoșteau viața lui Pârvulescu. Se născuse în 1895, la Olănești. Calificat mecanic ajutor la București, în plin război, revoluția bolșevică l-a prins angajat la Atelierele CFR Tighina. Prin nu se știe ce împrejurări a lucrat apoi doi ani mecanic de moară într-un sat din Ucraina. În tăvălugul războiului civil

a intrat voluntar într-o anume Armată sovietică Poltava (1919-1921). Apoi, iar nu se știe cum, a fost fondator al Partidului Comunist din România: sosise el în București pentru congresul din 1921?; ori îl trecuseră radicalii social-democrați direct pe listele lor după călătoria inițiată în patria lui Lenin?; sau, poate, după aceea, funcționarii la Comintern îl adăugaseră lăbind pata de culoare autohtonă în internaționalismul etnic?

A absolvit în 1926 „Universitatea comunistă din Moscova” e următorul reper oficial. Din biografia livrată „tovarășilor români” a fost astfel omis un „cincinal” din existența lui Pârvulescu pe teritoriul sovietic (1921-1926).

(Continuare în pag. a III-a)

Martor ocular la Congresul al XII-lea al PCR

În 1979, când Constantin Pârvulescu a protestat deschis față de metodele de conducere folosite de Ceaușescu de la tribuna Congresului al XII-lea al PCR, Dumitru Popescu era membru al CPEx. În volumul memorialistic „Elefanții de porțelan, Scene și personaje în umbra Cortinei de Fier”, editat de Match-București (an neprecizat), a relatat reacțiile la neașteptata cuvântare. Menționăm, ca preambul al relatării sale, că Dumitru Popescu făcea parte din generația

nouă de conducători promovată de Ceaușescu. Astfel că nu cunoștea biografia ilegalistului Pârvulescu, declarându-și, de altfel, deschis antipatia pentru reprezentanții „vechii gârzi” a partidului.

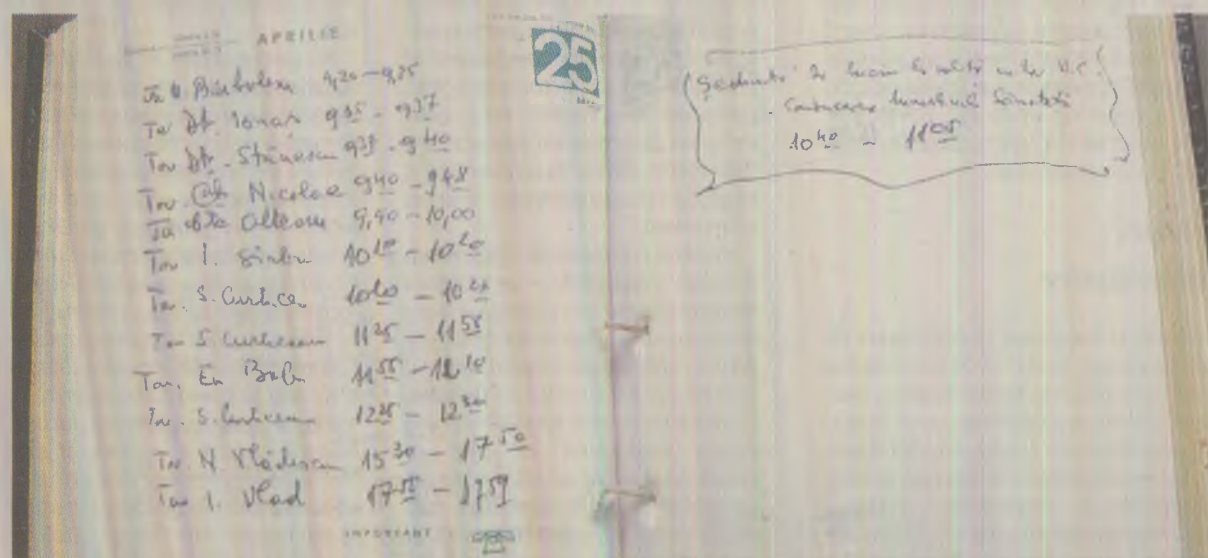
Din relatarea acestui martor ocular (câtuși de puțin apropiat de Pârvulescu) reies zelul anihilării acestei singulare contestații și absența oricărei reacții de solidarizare cu vorbitorul a vreunui dintre participanții la respectivul congres. (L.B.)

„A debutat ca de obicei, cu o voce imperceptibilă, dar Ceaușescu a cerut sălii să facă liniște (el nu avea răbdarea și impasibilitatea lui Dej). Și atunci s-a auzit că Pârvulescu spunea, cu aceeași voce mică și mirată, de om sleit, că Ceaușescu și-a pregătit de mult Congresul ca să-l elogieze pe el și pe nevasta lui și ca să-l realegă în fruntea partidului. Momentele s-au succedat amestecate, încât de-abia pot fi reconstituite cât de cât inteligibil. Liniștea sălii, și așa deplină, s-a

adâncit încă o dată pe-atât. Literalmente, oamenii au incrementat, celor mai mulți nu le venea să creadă că au auzit ce au auzit. Îmi amintesc cum Elena Ceaușescu a încercat să-l bruizeze, în felul ei caracteristic, prin câteva exclamații de genul «Dar asta cine mai e? Ce vrea și asta?». La care el a răspuns cu o mobilitate surprinzătoare: «Dumneata nu știi cine ești. Nu te cunosc».

(Continuare în pag. a II-a)

AGENDA ELENEI CEAUȘESCU

Deși la Cabinetul 2 au început primiri la ora 9:00, iar ultimul punct din program se încheie la 18:25, în cea mai mare parte a timpului poți doar presupune ce ocupații a avut Elena Ceaușescu.

Înainte de amiază, e menționată în biroul ei doar Poliana Cristescu (între orele 9:00-9:40). Despre această enigmatică relație, colonelul Adrian Eugen Cristea, din Serviciul de pază și protecție, va avea mai târziu următoarele reflecții: „De multe ori, gândul mă duce la concluzia că Elena Ceaușescu trăia deseori cu convingerea că Poliana trebuie să fie mulțumită și chiar recunoscătoare că intrase în familia președintelui și că așteptarea bărbatului ei, risipitor în sentimente ce tot izvorau în neștire, era o chestiune normală și care se mai întâmplă peste tot în lume (...). În același timp, din câte rezultă, Nicolae Ceaușescu era complet absent, de parcă nu exista o situație nefericită a nuroții sale, provocată de Nicu, fiul atât de mult iubit. De multe ori cred că nu se gesește cu nimic dacă s-ar face o asemănare între trăsăturile de caracter ale tatălui cu cele ale fiului, care în situația pe care o discutăm erau identice. Indiferența, uitarea și dezinteresul, pe fondul lipsei unor sentimente, rezultau clar și conturau mai bine profilul celor doi. Așa că tot timpul a adus după el și explicația absenței de la căsătoria fiului

său și de ce părinții Polianei au fost ținuți la distanță”.
Judecând după mărturiile acestuia martor ocular la cotidianul din exteriorul birourilor și dormitoarelor soților Ceaușescu, absența altor puncte din programul Eleni Ceaușescu poate fi explicată prin prezența ei la Cabinetul 1. Unde intra oricând și peste oricine.
După-amiază, la Cabinetul 2, câteva minute au mai intrat Silviu Curticeanu și Vasile Milea, ministrul Apărării Naționale. Tovarășa și-a încheiat ziua cu o misterioasă - pentru cititorul documentului de arhivă - „ședință la săliță - tov. Curticeanu, Ion Teoreanu - 16:10-18:25”.
Lavinia BETA

și de ce părinții Polianei au fost ținuți la distanță”.
Judecând după mărturiile acestuia martor ocular la cotidianul din exteriorul birourilor și dormitoarelor soților Ceaușescu, absența altor puncte din programul Eleni Ceaușescu poate fi explicată prin prezența ei la Cabinetul 1. Unde intra oricând și peste oricine.
După-amiază, la Cabinetul 2, câteva minute au mai intrat Silviu Curticeanu și Vasile Milea, ministrul Apărării Naționale. Tovarășa și-a încheiat ziua cu o misterioasă - pentru cititorul documentului de arhivă - „ședință la săliță - tov. Curticeanu, Ion Teoreanu - 16:10-18:25”.
Lavinia BETA

JURNALE PERSONALE

25 APRILIE

Vesti de la București: nici nu se confirmă, nici nu se infirmă internarea lui Desliu.

Ana Blandiana a fost anunțată că volumul ei din „Biblioteca pentru toți” a fost deblocat. Memorii poetice a sosit la „Europa Liberă”. Nu pentru difuzat, ci de păstrat.

Sună de mai multe ori Hăulică: a aflat de la Doinaș că semnatarii

CALENDAR

25 aprilie (marti)
Soarele a răsărit la 6:16, a apus la 20:12
Luna a răsărit la 00:10, a apus la 8:16
Sărbătoare creștină:
Sf. Ap. și Ev. Marcu; † Cuv. Vasile de la Poiana Mărului (Sfânta și Marea Marți - Denie)

S-a întâmplat la 25 aprilie 1989

● Premiul pe anul 1988 al Comisiei mondiale pentru mediul inconjurător și dezvoltare - organism din cadrul ONU care își propunea să se ocupe de problemele mediului inconjurător în perspectiva anului 2000 - a fost decernat președintelui acestui organism și prim-ministru al Norvegiei, Gro-Harlem Brundtland, pentru activitatea sa în acest domeniu.
Ramona VINTILĂ

JURNALUL ZILEI

Ștefan Andrei l-a primit în audiență pe Brian Thomas Burke, fost guvernator al statului Australia de Vest. Întreprinderea Electrocentrale Craiova a realizat o producție suplimentară de 83 milioane KWh, conform statisticilor oficiale din primul trimestru al anului 1989. Gimnasta Mihaela Iojiban a ocupat locul întâi la concursul de la Ostrava (Cehoslovacia).

Cei doi politicieni au discutat despre colaborarea economică între cele două țări, precum și despre schimbările interculturale.

Rezultatele întrecerii socialiste

Cu o producție suplimentară de 83 milioane KWh, Întreprinderea Electrocentrale Craiova s-a situat pe locul al treilea în țară în primul trimestru al anului 1989, anunțau statisticile oficiale.

O contribuție la ridicarea performanțelor unității a avut-o CET II Craiova, care numai în cursul lunii aprilie a raportat producerea a 23 milioane KWh peste plan.

(Continuare în pag. a II-a)

Întâlnire româno-australiană la Consiliul de Miniștri

Ștefan Andrei, viceprim-ministru al Guvernului, a avut o întrevedere cu Brian Thomas Burke, fost guvernator al statului Australia de Vest.

„INDULGENTULUI” CEAUȘESCU I S-AU ÎMPOTRIVIT (UNANIM) MEMBRII CPEx ÎN CAZUL PÂRVULESCU

Constantin Pârvulescu, membru fondator al Partidului Comunist Român, a fost decanul de vârstă al autorilor „Scrisorii celor șase”. Deși era în vârstă de 94 de ani, acesta și-a dat acordul pentru ca numele său să figureze alături de Gheorghe Apostol, Alexandru Bărlădeanu, Corneliu Mănescu, Grigore Răceanu și Silviu Brucan pe un apel în care Nicolae Ceaușescu era contestat de veteranii PCR. Textul documentului a fost prezentat la postul de radio Europa Liberă la 10 martie 1989.

Opoziția exprimată de Constantin Pârvulescu față de politica dusă de Nicolae Ceaușescu nu a constituit o noutate.

De exemplu, în anul 1968, con-

ducătorul PCR devenise unul dintre promotorii schimbărilor de idei și concepte teoretice între partidele comuniste și muncitorești din întreaga lume pentru dezvoltarea socialismului într-un mod specific pentru fiecare țară în parte.

În acest sens, stenograma ședinței plenare a CC al PCR din 14 februarie 1968 dezvăluie, pe de-o parte, dorința lui Constantin Pârvulescu de a critica dur, în spirit sovietic, linia politică independentă adoptată de anumite partide comuniste, în special de Partidul Comunist Chinez.

Acestea contestau deschis sau în mod voalat autoritatea supremă a Moscovei în cadrul mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

Cu acel prilej, Pârvulescu a declarat: „Tovarăși, tâlharii de imperialiști ar putea pe fiecare să ne distrugă, dacă noi între noi ne batem, ne dezbinăm. Dar noi suntem uniți pe baza principiilor noastre. (...) Tovarăși, China a deraiat foarte mult de la mișcarea revoluționară, a deraiat înspre asta naționalistă... (...) Mă rog, dacă plenara imi interzice să-mi spun părerea, eu n-am decât să nu mi-o spun. (Rumoare în sală). Tovarășe, eu sunt un revoluționar, eu am fost crescut în mișcarea internațională și niciodată n-am auzit că nu se poate vorbi despre greșelile unui partid pentru că să nu ne amestecăm în treburile lui interne.

(Continuare în pag. a II-a)

„VIITORUL APARTINE COMUNISMULUI!”

L-am întâlnit pe Constantin Pârvulescu pentru întâia oară în februarie 1990, la București, în locuința sa.

Aceasta întâlnire - care avea să fie și ultima - a durat destul de puțin, deoarece fostul demnitar comunist vorbea puțin și cu destulă greutate, oferindu-mi puține informații noi despre subiectul pentru care l-am căutat, „Scrisoarea celor șase”. Vârsta - Pârvulescu avea, în februarie 1990, aproape 95 de ani - și-a spus cuvântul.

Eram foarte surprins de incoerența lui, deoarece cu doar o lună înainte, în ianuarie 1990, citisem

un interviu cu Pârvulescu în care părea destul de lucid, chiar surprinzător de limpede. La întrebările mele, Pârvulescu încheia răspunsul cu o propoziție șocantă: „Viitorul aparține comunismului!”.

El va rămâne însă în istorie pentru curajul din 1979, atunci când, fapt arhicunoscut, l-a criticat pe Ceaușescu.

De ce a făcut-o?

Analizii și cei care l-au cunoscut pe Pârvulescu l-au catalogat drept un om primitiv, obtuz, dogmatic prin structură ș.a.m.d. S-a văzut probabil la lada de gunoi a istoriei, dar a avut curajul ca la 84 de ani să

rămână în istorie printr-un gest curajos, acela de a-l înfrunța pe Ceaușescu chiar de la tribuna unui congres al partidului, partid pentru care și el, Pârvulescu, militase aproape toată viața, fiind unul dintre fondatori. Paradoxal este faptul că el n-a dus-o chiar rău până atunci. Făcuse închisoare, ca mulți alți comunisti, dar avusese funcții în partid care i-au permis totuși o viață lipsită de grijile zilei de mâine. A fost pentru câteva luni secretarul general provizoriu al partidului.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Ca să reziziți, trebuia să ai puterea să taci”

Pe Georgeta Stroilă, primăvara anului 1989 a prins-o la întreprinderea de transport în construcții, la care lucra de mai bine de 20 de ani. „Nici prin minte nu mi-ar fi trecut că o să ajung în București, mai ales că eu sunt din Călărași, dintr-o comună ce se numește Dragoș-Vodă. Și ani la rând am lucrat ca învățătoare necalificată la școala din această comună.

Mi-ar fi plăcut să rămân învățătoare, dar nu s-a putut. Ca să fiu cadru didactic trebuie să fii talentat la muzică, la desen, iar eu cântam ca trenul pe miriște. Am fost nevoită să renunț.

Într-una din zile, o colegă de liceu mi-a spus că a aflat că sunt locuri libere la întreprinderea

asta și că ea mă poate ajuta. Era și problema de buletin de București. Eu aveam buletin de Călărași. Dar și pe vremea aceea funcționau foarte bine relațiile. Șeful de la fabrică era un om foarte bun și foarte influent. Nu știu cum a făcut, cert e că, după câteva zile de la data la care mă prezentasem la el, am și fost angajată. Mi s-a și făcut buletin de București, pentru că am fost luată în spațiul de un angajat. Fictiv, că eu nu stăteam acolo. Rolul meu în cadrul întreprinderii era să calculez orele muncite de șoferii care lucrau pe mașinile de construcții. În funcție de orele scrise pe fișele de pontaj, eu le calculam salariile, banii pe care îi merita pe luna respectivă. Dacă la început noi, femeile, nu

eram luate în seamă, treptat-treptat am reușit să ne impunem. Cel puțin eu. Eram o persoană serioasă, care muncea mult, își vedea de treabă. Mă stabilisem în București, după ce ani buni stătușem în gazdă la o femeie în vârstă, împreună cu sora mea. În 1989 aveam 41 de ani. Eram căsătorită, aveam două fetițe. În acel an știu că am avut o surpriză neașteptată. Nu mi-am dorit-o, pentru că trebuia să dai dovadă de responsabilitate, dar mi-era imposibil să refuz. Eram membru de partid de foarte mulți ani. De cum implinisem 18 ani, am și fost trecut pe listele comunistilor ca fiind membru de partid.

(Continuare în pag. a II-a)

Hăulică. Virgil s-a întâlnit și el, în oraș, cu Sorescu: ne-a adus piesa lui inedită „vărul Shakespeare”. Se ferește de orice „gest” în România, să nu fie silit să... emigreze. Îi găsește sinucigași pe cei șapte!

Monica Lovinescu, Pragul. Unde scurte V. București, Humanitas, 1995, p. 166-167

Suspect, centenarul morții lui Eminescu, traducând-o, „Scrisoarea celor șapte”. E încântată de convorbirea cu Sorescu și vrea să-l vadă și pe

marile valori? De pe acum s-a stărnit și un vânt de primăvară cu Festivalul „Lucian Blaga”, care va avea loc tocmai în perioada 12-14 mai. Aha, devine mai clar... Festivalul va fi dedicat omagierii a 45 de ani de la marele August eliberator, întâmpinării celui de al XIV Congres al PCR și Centenarului Eminescu”. N-am înțeles. Aha, e cu creații și se anunță mai dinainte... Ne întâlnim (Ghe-rasă, Papașa, Carmen) la Ghiță.

(Continuare în pag. a II-a)

"VIITORUL APARTINE COMUNISMULUI!"

(Urmare din pag. 1)

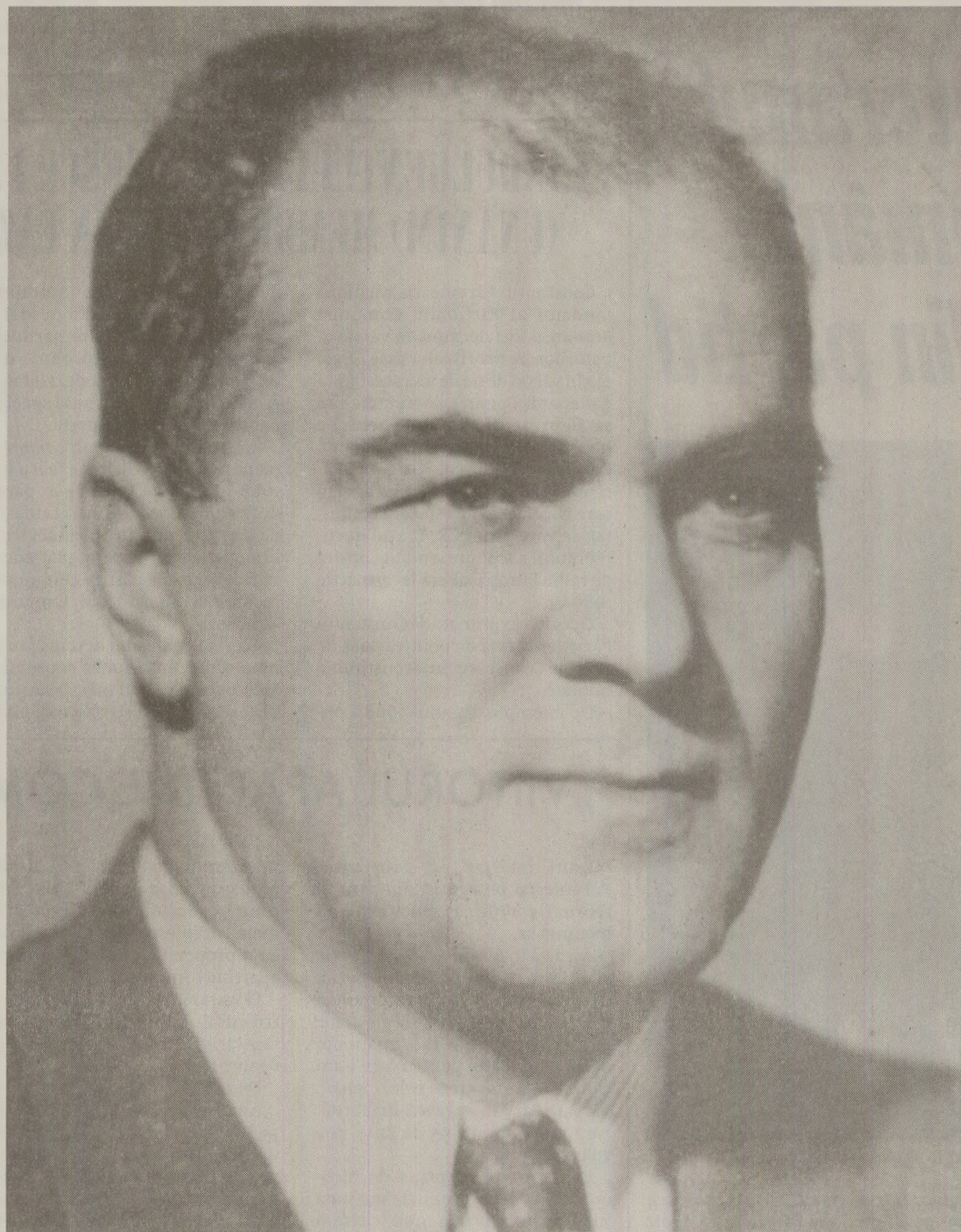
Era oltean, muncitor, fusese înrolat în Armata Roșie din Rusia, iar în anii războiului conviețuia cu Ana Toma, o persoană devenită cunoscută și prin bărbații pe care i-a avut ca soți - Sorin Toma, viitorul redactor-șef al ziarului comunist Știința, generalul Gh. Pintilie, organizatorul și cel dintâi comandat al Securității. Ana Toma a devenit marea protejată, sfătuitoare și prietenă nedespărțită a altei Ane, "celebre" din istoria României, Ana Pauker.

Părvulescu rupse însă legătura cu Ana Toma o dată cu trecerea partidului în legalitate, căsătorindu-se cu Tudora-Dorina Stoian, o tânără țărăncă arătoasă, mai tânără decât el.

După război, Părvulescu a deținut funcții pe linie de partid și de stat, dar după 1961 și-a pierdut poziția importantă pe care a avut-o în partid, fiind criticat pentru complicitate cu Iosif Chișinevschi și Miron Constantinescu. Totuși, în 1974 a fost declarat Erou al Republicii Socialiste România.

La Congresul al XII-lea al PCR, din 1979, Părvulescu l-a acuzat deschis pe Ceaușescu pentru faptul de a-și fi pus interesele personale deasupra celor ale țării, anunțând că nu va vota realizarea lui. Deși a fost redus la tăcere rapid și dat afară din sală de securiști, vestea despre acest incident a ajuns imediat în mass-media occidentală. După acest congres, Părvulescu a dispărut din viața publică. Soții Părvulescu au fost evacuați din casa unde locuiau de zeci de ani, practic exilați din Capitală, radiati de pe lista privilegiatilor aprovizionați prin gospodăria de partid, li s-au tăiat pensiile de merit. Refugiat în Oltenia, unde avea neamuri (era născut la Olănești), el a trăit destul de izolat și supravegheat de agenții Securității.

În februarie 1990, în locuința familiei Părvulescu din București, doamna Părvulescu, cea care m-a primit, mi-a spus că din 1979 și până în decembrie 1989 au fost urmăriți 24 din 24 de ore peste tot, dar că în ultimii ani de dinainte de evenimentele din decembrie 1989 au ajuns la un fel de relații cu cei care îi supravegheau, chiar dialogau cu unii securiști cu care se întâlneau „întâmplător” în alimentară sau la pâine! Dialogul cu doamna Părvulescu l-am purtat într-o cameră de la etaj, un fel de sufragerie, dar o încăpere neagră, cu un aer vetust, mobilă prăfuită. După câteva minute de dialog cu

Illegalistul Constantin Părvulescu a deținut controlul dosarelor membrilor de partid la începutul anilor '50, în calitate de conducător al Comisiei de Verificare FOTO: Arhivele Naționale

doamna Părvulescu, aceasta mi l-a adus la „vorbitor” pe Constantin Părvulescu... Un om de aproape 95 de ani, slăbit și cu o memorie care nu l-mai ajuta. Cum spuneam, n-am aflat nimic deosebit despre „Scrisoarea celor șase”, ci Părvulescu mi-a repetat de vreo două ori că

viitorul aparține comunismului! Am plecat dezamăgit. În aceeași zi, seara, m-am întâlnit (în București) cu scriitorul Marin Sorescu. L-am reproduș, amuzându-mă, ceea ce îmi declarase veteranul comunist Constantin Părvulescu - cum că viitorul aparține comunismului...

„O, nu pierde caseta asta, păstrează-o, e un fel de document peste ani... Asta-i părerea lui Părvulescu, istoria o să-l judece”, mi-a spus Marin Sorescu atunci.
Ion JIANU, ziarist, Craiova (autor al cărții „Gheorghe Apostol și Scrisoarea celor șase”)

Martor ocular la Congresul al XII-lea al PCR

(Urmare din pag. 1)

„Abia terminase, de bine, de rău, bătrânul, că Walter Roman a ajuns la microfon și a început să-l săpunească. A avut cea mai rapidă reacție. Fulgerător a optat pentru Ceaușescu împotriva bălmăjeliilor (atât de adevărate) veteranului. S-au mai succedat încă doi sau trei, nu sunt sigur, făcând aceeași prestație. Îl urmăream pe Ceaușescu din spate, când scria ceva pe o foaie de hârtie. L-a rugat pe cei de lângă el să i-o transmită lui Leonte Răutu aflat pe același rând spre extremitate. Răutu a citit și s-a ridicat ca împins de un resort. Nu cred că mă înșel dacă afirm că a fost ultima lui manifestare publică verbală. Nu după mult timp, avea să fie scos din CPEx pentru că nu se opusese cererii de plecare din țară a uneia dintre fiicele sale. Atunci s-a dus țintă la microfon și a înghetbat spontan un pamflet magistral. L-a făcut, cum se spune,

„arșice” pe Părvulescu. Răutu a schițat, în tușă groasă, partea cea mai compromițătoare a portretului bătrânului. «A fost ani de zile președinte de colhoz în URSS. S-a ținut departe de frământările țării. În timpul războiului a intrat în conducere ca un fel de comisar sovietic. Știți de ce a fost ținut ani buni, decenii, în conducerea partidului? De milă. Dintr-un spirit toleranț, vinovat al nostru, al foștilor membri ai Biroului Politic. Practic ne-a adus daune, a compromis conducerea partidului prin lipsa lui totală de competență, prin submediocritatea lui patentă. Iată cine s-a găsit să-l conteste pe secretarul nostru general.» Părvulescu fusese aneantizat. Sala se destinsese. Șocul era depășit. «Deci, așa o pramatie venit aici să tulbure congresul?», își ziceau oamenii. Cred că au răsunat și voci care cereau: «Să fie dat afară, n-are ce căuta aici». Dar Părvulescu se și strecurase prin spatele tribunei și

ieșise, făcându-se nevăzut pentru mulți ani de-acum înainte, timp în care unii și-au închipuit că a fost arestat, cei mai mulți socotindu-l mort. De altfel, avea o vârstă matu-salemică.

Pentru ca să auzim din nou de el, ca semnatar al Scrisorii celor șase. Aceasta a fost marea inspirație a vieții lui Părvulescu (chiar dacă și aceasta dirijată). Astfel și-a asigurat, dacă se poate spune astfel, o eclipsă strălucitoare. Vă rămâne prin anale nu ca un nătâng fleac, cocoțat pe cea mai înaltă treaptă a comunismului, ca un dogmatic învederat, agent sovietic în România, ci ca promotor al reformei, ca adept al socialismului luminat, al democrației, ca un partizan înfocat al drepturilor omului.

Dumitru POPESCU
„Elefanții de porțelan,
Scene și personaje în umbra
Corinei de Fier”,
București, Editura Match

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„CA SĂ REZIȘTI, TREBUIA SĂ AI PUTEREA SĂ TACI”

(Urmare din pag. 1)

De-ndată ce mă angajam ca învățătoare. Nu puteai să te joci cu lucrurile astea. Câteodată, de partidul asta depindea viața ta, existența ta și a familiei tale.

Ca să poți să ai o profesie, ca să poți să te descurci mai bine trebuia să fii membru de partid. Ei, și în acel an, '89, nu știu cum s-a făcut că m-am trezit nominalizată pentru a face parte din consiliul de conducere al partidului din cadrul întreprinderii.

Până atunci, fuseseră numai bărbați. Mi s-a dat, printre sarcini, să mă ocup de gazeta de perete. Trebuia să ținem de prin ziarile vremii tot ce se scria despre Ceaușești, despre plecările lor în străinătate, despre vizitele pe care le făceau în țară, absolut tot. Trebuia să fie totul pozitiv, să fie înălțător. Ne conformam și aveam grijă, de fiecare dată când apărea ceva, lipeam și noi pe panou. Începusem să auzim tot felul de zvonuri că ceva-ceva o să se

întâmplă în țara asta.

Majoritatea oamenilor vorbeau pe la colțuri, șușoteau că la Europa Liberă se preconiza că o să se întâmple și la noi cum s-a întâmplat și în alte părți. La o ședință de partid, țin minte că un singur coleg a răbufnit și a strigat cât l-au ținut puterile că vrea să demisioneze din PCR. Nici nu au vrut să stea de vorbă cu el. L-au pus pumnul în gură și l-au determinat să tacă, probabil amenințându-l că-și va pierde locul de muncă. Am vorbit și eu cu el. L-am luat deoparte și i-am explicat că trebuie în primul rând să se gândească familia lui, că trebuie să vină la ședințe de formă, să stea pur și simplu pe scaun, fără să facă nimic. Omul parcă era turbat. Nu mi suportă, pentru că se descurca greu cu copiii, cu hrana pentru ei.

Ca să rezisti în acei timpuri trebuia să ai puterea să taci. Și să încerci să îți faci cât mai multe relații. Începând cu oamenii care făceau treburile de jos până la șefi.

Țin minte că era extrem de important dacă aveai cunoștință o vânzătoare de la o alimentară sau un măcelar de la o carmangerie. La scara blocului aveam o mică alimentară și ne duceam în fiecare zi să luăm câte ceva.

Ne-am împrietenit cu una dintre vânzătoare și, seara târziu, când închidea magazinul, ne duceam să luăm ba un pachet de unt, ba unul de făină. Ea le ținea și le dădea sub mână. Le plăteam, iar pe lângă acești bani îi mai dădeam și ei o mică sumă de bani. Era riscant. O colegă de-a ei a fost băgată la închisoare pentru că fusese prinsă făcând tot felul de mișmașuri. Niciodată nu am îndrăznit să o întreb pe acea vânzătoare, cunoștința noastră, ce se întâmplase pentru că se descurca cu copiii, cu hrana pentru ei.

(a consemnat
Carmen PREOTEȘOIU)

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Îl sărbătorim pe sfântul care a fost duminică, azi, de ziua metodică a dascălilor de română. Dar sfântul, tot de română, e la școala lui, de serviciu „pe școală” toată ziua. Bărbații pleacă la „Lac”. Aici sunt Onea și Văleanu. Onea mă ia la Muzeu să-mi arate reviste din Basarabia. El are relații acolo și, într-adevăr, multe publicații de la Chișinău. Le prezintă îndelung, cu

o molițiune de adevărat muzografice este... Vio a amănat plecare la București pentru mâine seară, ceea ce mă bucură, să mai stea acasă, să se mai odihnească. La televizor, teatru execrabil: „Vedere de pe pod” sau cam așa, ceva cu Dorel Vișan. Nu mai recunosc pe altcineva. O liceană urâtă, ponderoasă, și un serialist imbecil. Lozinci cu omul nou, de-ți vine să dai cu urda-n Turda. Noroc de televiziunea bulgară. Pentru fete, că eu am alte treburi...

C. Trandafir, Jurnal în curs de publicare la Editura Libra

Mă întreb de ce nu e bun volumul de la Mugur și de ce mă plictisește să-l recitesc. Cred că, de fapt, m-am plictisit chiar scriindu-l, dar într-un mod neobișnuit, m-am plictisit cu multă hârnicie. În fond, cum o spune și Berdiaev, cine e atras de nimicul primordial nu poate să aibă spirit creator.

Am început Istoria lui Nicolae cu ideea de spiritul că ar fi trebuit să se ocupe de specialitatea literaturii, nu numai de literatură ca atare. De fapt, când literatura - în limba română - a început, spiritualitate nu mai exista.

Eram o țară ocupată, cu un popor copleșit și o boierime umblând după scaune, la fel ca acum. Numai foarte puținii care învățau în alte părți se puteau forma. În afară de câteva gânduri cronicești și religioase în Moldova, până spre '48 în Principatul mai nimic. Nicolae are dreptate să nu ne europenizeze cu orice preț. În schimb, e de neînchipuit cum după unire și independență s-a putut face, în câteva decenii, atât de mult. Dar poate că Nicolae ar fi trebuit să scrie despre ce, după 1500, s-a pierdut.

(Mă gândesc acum că s-ar putea scrie o istorie a problemelor fundamentale ale literaturii române. Ar apărea câteva cupluri: arhaic-istoric, orientat-occidental, influență franceză-influență germană, forme canonice-forme libere, spirit creator-spirit critic etc. S-ar vedea că reușitele majore au fost rezultatul unui brasaș multiplu, al unui amestec echilibrat. Afirmatie de verificat.)

Liviu Ciocărlie,
Paradisul derizoriu.
Jurnal despre
indiferență, București, Humanitas,
1993, p. 45-46

ARTICOLUL ZILEI

Profesionalitate și conștiință artistică

Tot ce se face în teatru și în film se face dintr-un suflu al dragostei. Aș putea spune că dragostea trebuie să facă parte din atmosfera de lucru. Pornind de la aceste considerații și de la faptul că atât teatrul, cât și filmul sunt produse și rezultate ale acțiunii unui colectiv, fiecare membru al colectivului trebuie să fie pătruns de acest suflu al dragostei. Și dragostea presupune în general generozitate. Iar câtă generozitate există la fiecare membru component al grupului, atâtă plinătate degajă actul final artistic. Fără să neglijăm cuantumul de participare al fiecărui membru component al grupului (regizor, actor, scenograf, compozitor, scenarist etc.), cred totuși că determinant este actorul. Toți ceilalți, „Cântă” la simțăminte, trupul și vocația actorului ca la un instrument.

Printr-o comparație - păstrând, desigur, proporțiile - aș asemui situația actorului cu aceea a unui boxer: în timp ce ultimul este singur față-n față cu adversarul, actorul este singur față-n față cu publicul. Sigur că nu e deloc neglijabilă concepția regizorală în care se încadrează jocul actorului. Ca un antrenor deosebit. Mergând mai departe cu comparația între artiști și sport, trebuie să scoatem în evidență efortul care se depune în ambele domenii; la fel de important este și fair-play-ul între membrii echipei.

Eu, personal, n-am putut lucra niciodată cu un regizor cu care nu m-am înțeles sau într-un grup în care nu aveam comuniune sufletească (și nu numai sufletească). În general, contradicțiile care uneori s-au ivit au pornit de la faptul calitativ al acțiunii; de altfel, consider că problema calității grupului este cardinală; numai oamenii de calitate pot face lucruri de calitate. Concluzia asta o trag tot în urma experienței mele actoricești. Am fost un norocos, colaborând cu cei mai buni regizori de teatru și de film, cu parteneri de mare profesionalitate

și conștiință artistică. În acest context, cu deosebit respect și aleasă considerație i-aș numi pe Victor Rebengiuc, George Constantin, Gheorghe Nujescu, Melania Ursu, Silvia Ghelani - dintre alții, iar dintre regizori: Dan Pița, Stere Gulea, Alexandru Tatos, Nicolae Mărgineanu și, nu în ultim rând, pe Mircea Danieliuc și pe operatorul Florin Mihăilescu, de a căror profesionalitate și prietenie mă leagă o experiență unică, filmul „Jacob”. De altfel, toți colaboratorii apropiați mi-au rămas prieteni de suflet și de idei.

Nu intenționez, în fapt, să scriu cu orice preț un articol despre generozitate și altruismul artistului, dar vreau să spun că el însuși este și trebuie să fie un om care arde și se consumă pentru artă, ca o veritabilă făclie; și-atunci, generozitatea și altruismul sunt și trebuie să fie calități ale structurii sale. Nu pot încheia aceste câteva gânduri fără să-mi exprim bucuria de a exemplifica practic justetea despre calitatea grupului la care facem referire în legătură cu echipa filmului „Jacob”; bucurie pe care o retrăiesc și care îmi dă toate premisele că prin distribuirea în rolul lui Ion Creangă (grea misie), din filmul „Stol de cocori” (regia Nicolae Mărgineanu, scenariu Mircea Radu Iacoban), îmi dă speranța că un nou colectiv de lucru, care are la bază suflul dragostei, indică de pe acum șansele unei activități colective.

Șansele de izbândă ale actorului? Nu în ultimul rând, desigur, seriozitatea și conștiința profesională, dublate de o bună cultură a profesiei (și nu numai) sunt singurele șanse de izbândă ale unui artist care se respectă pe sine și îi respectă și pe semenii, deopotrivă, publicul pentru care se dăruiește și, arde” ca o făclie, luminându-se pe sine și luminându-i și pe semenii noștri întru rațiune.

Dorel VIȘAN,
Flacăra, nr. 16/1989

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Aniversarea Armatei Populare nord-coreene

Ambasada Coreei de Nord la București a organizat o gală de film cu ocazia împlinirii a 57 de ani de la crearea Armatei Populare. Evenimentul a fost găzduit de Pak Zi Sak, atașatul militar al Phenian-ului la București. Au participat membri ai consiliului de conducere al Ministerului Apărării Naționale, reprezentanți ai Ministerului de Externe, activiști de partid și de stat, precum și atașaji militari străini acreditați în țara noastră.

Performanță la gimnastică

Mihaela Iojiban a câștigat proba feminină din cadrul concursului internațional de gimnastică de la Ostrava (Cehoslovacia), acumulând 38,6 puncte. Ea a fost urmată de gimnastele Huan din China (38,50 puncte) și Zabrova din Cehoslovacia (38,40 puncte). În concursul pe aparate Florentina Cămpureanu s-a clasat pe locul I la bârnă, cu 19,35 puncte, întrecându-le pe gimnastele Polihronova (19,10 puncte) și Klincova (19 puncte) din Cehoslovacia.

A venit primăvara în zootehnie!

O dată cu înverzirea vegetației, fermele zootehnice intrau într-o nouă etapă a ciclului agricol, prin trecerea de la alimentația cu furaje a animalelor la pășunat. Pentru această operațiune trebuia făcut un inventar al efec-

tivelor și încadrarea lor pe categorii de vârstă, sex și stare fiziologică. Apoi, responsabilii fermelor zootehnice trebuiau să se îngrijească să asigure animalelor apă pe pășuni, prin amenajarea de fântâni, curățirea sau adâncirea celor existente, captarea izvoarelor de coastă și depozitarea apei în bazine. În al treilea rând, era necesară inventarierea loturilor de pășunat. Urma să se stabilească numărul și mărimea tarlalelor, în funcție de producția pășunii, de numărul de cicluri de pășunat posibil de realizat în anii normali de producție etc.

Orientarea școlară și profesională

Întrucât mai erau câteva luni până la terminarea anului școlar, elevii claselor a VIII-a

erau în atenția conducătorilor școlilor și a responsabililor cu recrutarea de personal din întreprinderi. Atât profesorii în școală, cât și revistele de specialitate - cum era Cutezătorii - sugerau orientarea spre un liceu cu profil tehnic, în vederea contribuției viitoare la dezvoltarea economiei țării. Datorie patriotică, susținea propaganda! Alegerea liceelor era foarte importantă pentru elevi, întrucât cele cu profil industrial aveau contracte cu marile întreprinderi, iar după absolvire ei erau repartizați să muncească acolo.

Plantarea tomatelor, pe ultima sută de metri

La cooperativa agricolă de producție Plugar (jud. Iași), cei 150 de cooperatori lucrau de

zor la plantarea tomatelor, pe cele 45 hectare teren atribuite acelei culturi. Munca lor era îndrumată de inginerul Traian Ungureanu, care a intervenit pentru urgentarea sosirii mijloacelor mecanizate. CAP-știi mai aveau de cultivat în cursul săptămânii și fasole pentru păstăi, așa că orice secundă era prețioasă. Dădea rău să raportezi la centru că ții în urmă eficiența agricolă a județului!

Manifestări culturale-artistice

Redacția revistei Sănătatea, în colaborare cu Comitetul de Cruce Roșie al municipiului București și Comitetul de Cruce Roșie al Sectorului agricol Ilfov, a organizat patru manifestări culturale-artistice cu personalul feminin de la Întreprinderea de mașini-unelte București, Ferma „30 Decembrie”, Spitalul clinic „Dr. I.C. Cantacuzino” și Spitalul clinic de copii „Grigore Alexandrescu”. Programul a debutat cu un diaog despre „Grija deosebită a partidului și statului nostru pentru condițiile de muncă și viață ale femeii, pentru sănătatea sa și a copiilor”, conștinuindu-se totodată într-o pledoarie pentru familiile cu copii mulți și sănătoși, pentru tinerețea și vigoarea națiunii. Acțiunea a fost susținută de o echipă științifică a revistei Sănătatea.

Premieră la „Naționalul” clujean

La Teatrul Național din Cluj a avut loc premiera comediei „Arma secretă a lui Arhimede” de Dumitru Solomon, în regia lui Virgil Andrei Văță. Din distribuție făceau parte: Paul Basarab, Maria Seles, Petre Băcioiu, Ileana Negru, Gelu Bogdan Ivașcu etc.

Ilarion ȚIU

CONSTANTIN PÂRVULESCU, VETERANUL MIȘCĂRII COMUNISTE DIN ROMÂNIA, FUSESE EXCLUS DE DOUĂ ORI DIN PARTID

(Urmare din pag. 1)

Dar școlile Cominternului pentru militanții străini nu erau lungi! Ce-o fi făcut Pârvulescu cinci ani în URSS?! Și poate încă mult mai ciudat: după asemenea studii destinate pregătirii vârfurilor Cominternului din Europa, de ce Pârvulescu apare „mecanic la Uzina de Motoare și Aviație Moscova (1926-1929)”?

Probabil, în calitate de cetățean și agent sovietic, Pârvulescu fusese trimis, din 1929, în misiuni clandestine în România. După 12 ani de absență, a revenit ca prim-secretar al Regionalei Basarabia-Chișinău (1929-1931), apoi membru al conducerii PCdR. Ciudat e și deznodământul condamnărilor sale: în 1934, condamnat la 10 ani închisoare, în contumacie, pentru implicarea în organizarea „sindicatelor roșii”, a fost arestat un an mai târziu la Praga; condamnat (iarăși?) în 1937 la șapte ani închisoare corecțională – sentință comutată în trei ani închisoare; dar fișele sale de cadre îi menționează deja efectuarea unei pedepse în Penitenciarul Jilava (între 1936-1939!).

Crime de partid

Prim-secretar al regionalelor de partid din Prahova și Dobrogea, după ieșirea din închisoare a fost, din 1941, membru al Secretariatului PCdR condus de Foriș. Când s-a certat cu acesta, a fost scos din funcție și pus „să-și facă autocritica” (1943). La vremea aceea, Foriș se plângea de „nivelul politic scăzut” al lui Pârvulescu. Vor reieși din ancheta Securității asupra ilegalităților arestați în „lotul Pătrășcanu” (1948-1954) alte scâpări și defecte. Văduv din 1942, Pârvulescu avea o relație amoroasă cu Ana Toma – soția lui Sorin Toma (viitorul redactor-șef al Scintei, aflat în anii războiului în URSS).

Idila va aduce consecințe nefaste în mica grupare a ilegalității române. Afându-se împreună, uitaseră într-un taxi documente din arhiva partidului. Predată Siguranței de băitul care-a spălat mașina, au condus la arestări. „Căderile” acestea vor fi puse în seama lui Foriș și a apropiaților săi ca „dovezi” ale colaborării cu Siguranța. Foștii amorozi zăpăciți își vor asuma însă roluri de martori mincinoși și justițiar necinstiți în dramele ce vor urma. Ana Toma va fi martor al acuzării în „procesul Pătrășcanu”, învinuindu-i de trădare pe membrii Secretariatului condus de Foriș și cu „dovada” propriei sale neglijențe. Iar Constantin Pârvulescu, președinte al Comisiei de Control al partidului, va certi-

La Congresul al XII-lea al PCR, Constantin Pârvulescu l-a criticat pe Nicolae Ceaușescu pentru puterile sporite ce și le atribuse. Consecința – a fost dat afară din partid! FOTO: Arhivele Naționale

fica vini imaginare, plătite cu viața de ilegalității Foriș, Pătrășcanu, Vasile Luca, Kofler și Calmanovici.

Misterul desemnării lui Pârvulescu ca lider al PCdR în primăvara lui 1944, după debarcarea impusă lui Foriș, a fost legat, fără îndoială, de cetățenia sa și relațiile speciale cu sovieticii, așa cum le vor fi știut ori bănuit colaboratorii. De altfel, foști lideri comunisti precum Alexandru Bărlădeanu, alt semnatar al „Scrisorii celor șase” – și el fost cetățean sovietic – cunos-

teau distorsionat biografia lui Pârvulescu. „În timpul primului război mondial, revoluția rusă l-a prins în Odesa, ca militar, mi l-a descris după 1990 Alexandru Bărlădeanu. A fost arestat prin anii '30 și ceva, dar a evadat din ordinul conducerii partidului, împreună cu Rangetz, și au plecat în URSS. S-au întors de acolo tot împreună. Eu l-am cunoscut la Moscova, în toamna lui 1944 sau primăvara lui 1945. Venise la examen, la socoteală (...) despre ceea ce știa: ce-au făcut comunistii români

în vremea războiului.” În fișa de cadre, gestionată în România, această „socoteală” este menționată ca „trimis în URSS pentru organizarea Diviziei «Horia, Cloșca și Crișan»”. Căci nu era corect politic recunoașterea supunerii în fața lui Stalin!

Un reviriment s-a produs după război și în viața personală a lui Constantin Pârvulescu. După amorul cu intelectuala Ana Toma, a decis să ia de nevastă o fată sănătoasă de la țară. Și Anei Toma i se schimbaseră radical

gusturile: a optat nu pentru soțul revenit din Uniunea Sovietică, ci pentru alt erou al epocii, aureolat cu ani de închisoare – agentul sovietic Pantelimon Bodnarenko, viitorul șef al Securității.

O refuzase pe Elena Ceaușescu

Membru al Comitetului Central din 1945 și al Biroului Politic din 1952, Constanti-

Pârvulescu a reprezentat (pentru avizați), până în 1960, instanța partidului. Ca președinte al Comisiei Controlului de Partid, a coordonat verificările și epurările, a aprobat stagiile ilegalităților și dosarele de promovare.

În această calitate, respinsese în 1950 și cererea Eleni Ceaușescu (fostă Lenuța Petrescu) de a i se acorda vechime de ilegalistă din 1939. În cazul ei, Pârvulescu fusese categoric: data intrării în partid să-i fie socotită abia din 23 august 1944.

În 1960, Pârvulescu a fost exclus din partid și – cum se spunea pe-atunci – trecut pe linie moartă. Motivele reale au fost camuflete în ambalajul încăpător al „fracționismului”. În interiorul grupului de decizie, „fracționistii” au fost însă asociați și cu intenții ale sovieticilor de debarcare a lui Gheorghiu-Dej, tot mai explicit în reducerea dependențelor sale de Moscova.

Unic protest statutar în „Epoca Ceaușescu”

Onorat de Ceaușescu – ca toți ilegalistii care fuseseră îndepărtați de Dej –, Pârvulescu a fost repermis în partid (1974). Prea bătrân pentru noi funcții politice, i s-au dat, în schimb, decorații.

Fostul membru fondator al partidului și-a ieșit însă din rolul de ornament prețios al festivităților politice prin discursul susținut la cel de-al XII-lea Congres al PCR. Nimeni n-a avut vreo reacție de solidarizare cu contestatarul. Nici în plenul reuniunii, nici în particular, după cum relatează și martorul ocular Dumitru Popescu.

Astfel că, la 16 decembrie 1980, Pârvulescu a fost exclus din partid în aprobarea unanimă a membrilor CPEX. Din stenograma reprodusă mai jos reies perfidia lui Ceaușescu și „intransigența” participanților, deosebit remarcându-se Gogu Rădulescu. Altfel, „liberal” sprijinitor al creatorilor epocii.

Până la evenimentele din decembrie 1989, doar Radio Europa Liberă a mai amintit în spațiul public de Constantin Pârvulescu. A murit, fără urmași, în 1992, la 97 de ani.

Dosarul lui de ilegalist a rămas în arhivele Cominternului. Iar dosarele ce i-au fost întocmite de Securitate în anii mulți de urmărire par a fi dispărut fără urme. Ca, de altfel, toate dosarele cu adevărat importante pentru această bucată de istorie.

Lovinia BETEA

Cum părăseai PCR-ul pe ușa din dos

16 decembrie 1980, București. Stenograma ședinței Comitetului Politic Executiv, care cuprinde, printre altele, decizia de a-l exclude din PCR pe Constantin Pârvulescu (fragment).

Stenograma ședinței Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român din ziua de 16 decembrie 1980

Au participat tovarășii Ceaușescu Nicolae, Banc Iosif, Bobu Emil, Burtică Cornel, Cazacu Virgil, Ceaușescu Elena, Ciobanu Lina, Dăscălescu Constantin, Dincă Ion, Fazekeș Janos, Fazekeș Ludovic, Filipaș Cornelia, Găinuşe Alexandrina, Lupu Petre, Niculescu Paul, Oprea Gheorghe, Pană Gheorghe, Pătan Ion, Rădulescu Gheorghe, Răutu Leonte, Spornic Aneta, Trofin Virgil, Verdeț Ilie, Andrei Ștefan, Dănică Petre, Dobrescu Miu, Dumitrache Gheorghe, Enache Petru, Feder Eva, Gere Mihai, Giosan Nicolae, Gădea Suzana, Joniță Ion, Mureșan Ana, Nae Elena, Rădoi Marin, Stoian Ion, Szasz Iosif, Winter Richard, Marin Vasile.

Au fost invitați tovarășii Niculescu Angelo, Berghianu Maxim, Avram Ion, Roșu Gheorghe, Haș Teodor, Preoteasa Petre, Găvănescu Pantelimon, Ceaușescu Nicu, Hărăju Mihai, Dobrescu Emilian, Gigea Petre, Bumbăcea Vasile, Curticeanu Silviu.

A prezidat tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

PUNCTUL 1

Proiectul Programului cu privire la aprovizionarea populației pe trimestrul IV 1980 și semestrul I 1981.

Aveți ceva de întrebat, ceva de spus? (...)

Tov. Constantin Dăscălescu: Tovarășe Ceaușescu, am vrea să prezentăm Comitetului Politic Executiv concluziile comisiei care a fost însărcinată să cerceteze cazul lui Constantin Pârvulescu. CPEX, o comisie formată din tovarășii Emil Bobu, Petre Lupu și Constantin Dăscălescu a examinat conținutul, cauzele și scopul urmărit de Constantin Pârvulescu prin atitudinea sa provocatoare, antipartinică și dușmănoasă (sic!) manifestată la cel de-al XII-lea Congres al partidului.

Pe scurt, ce s-a petrecut în legătură cu acest caz în timpul Congresului:

Pârvulescu s-a înscris la cuvânt. I s-a cerut de colectivul de vorbitori să prezinte cuvântul pentru a se putea proceda conform regulilor stabilite pentru toate cuvântările. El a prezentat la tov. Ilie Rădulescu numai un punctaj, care într-o formă destul de confuză conținea îndeosebi o critică abia voalată a politicii, mai ales a politicii externe a partidului.

Deoarece materialul depus nu era o cuvântare propriu-zisă, activiștii de la colectivul de vorbitori s-au oferit și, cu acordul lui, au redactat un proiect de cuvântare, ținând seama de ideile cuprinse în punctaj, dar prezentându-le într-o formă pozitivă, coerentă, introducând și alte idei ale politicii partidului.

Informez Comitetul Politic Executiv că această cuvântare a fost prezentată lui Pârvulescu cu o zi înainte de încheierea lucrărilor congresului. Din cele ce a relatat tovarășul Vasile Vilcu reiese că, citind pe loc împreună cu Pârvulescu această cuvântare, acesta nu a avut nici o obiecție, a luat-o la el. Colectivul de vorbitori a convenit cu Pârvulescu că, dacă are vreo obiecție, să o aducă a doua zi. Menționez că în proiectul de cuvântare există și realegerea secretarului general al partidului. Întrucât în minuta de la prezidiul congresului pentru ultima ședință destinată dezbaterilor nu figurau vorbitori, nu i s-a mai dat cuvântul.

După cum se știe, după ce congresul în unanimitate aprobă sistarea discuțiilor, toți Pârvulescu a cerut cuvântul. La indicația tovarășului Ceaușescu i s-a dat totuși cuvântul. Reamintesc faptul că în acest moment congresul era încă în ședință deschisă, cu prezența delegaților străine și a presei internaționale, și deci nu se trecuse la punctul din ordinea de zi cu privire la alegerea organelor centrale de partid – prevăzută a avea loc în ședință închisă.

Ce a debeat Pârvulescu în congres am auzit cu toții. Consider că nu trebuie să le mai reiau. Aș dori totuși să informez că, după ce a

debatat ceea ce a debeat, a părăsit imediat congresul, fără să anunțe pe nimeni.

Discuțiile cu Pârvulescu:

La întrebarea de ce nu s-a referit în cuvântul său la ideile din punctajul și cuvântarea pe care o avea și a vorbit cu totul altceva a răspuns că era sigur că, dacă punctajul cuprindea problemele pe care le-a ridicat, nu i s-ar fi dat cuvântul. Practic, el a recunoscut implicit perfidia și caracterul premeditat al provocării sale.

Am dori să semnalăm – ca un fapt caracteristic, care dă de gândit – că în timpul discuțiilor cu comisia, înainte și fără să fie întrebat, a ținut să precizeze în trei rânduri că el nu s-a consultat cu nimeni, decât cu propria conștiință.

Din discuțiile cu el s-au stabilit clar, în esență, următoarele: Din propriile declarații a reieșit că încă înainte de congres a fost preocupat și și-a propus să ridice aceste probleme la congres.

Întrebat fiind de ce nu a ridicat aceste probleme înainte de congres, când a avut numeroase ocazii directe la tovarășul secretar general al partidului, în plenary ale CC, la plenara Comitetului dinaintea congresului – în care s-a hotărât depunerea candidaturii pentru realegerea secretarului general al partidului –, la conferința organizației de partid a Capitalei, unde s-a propus și s-a aprobat un mandat special al delegaților în această problemă, nu a putut da un răspuns. I s-a arătat că și-a încălcat mandatul primit din partea conferinței organizației de partid a Capitalei.

Dorim să menționăm că el nu a contestat existența acestor numeroase posibilități, dar nu a fost în stare să dea nici o explicație, arătând că așa a ațeles el să procedeze.

Arătându-i-se că este al treilea congres când, pe baza prevederilor statutului votat și de el, secretarul general al partidului se alege direct de congres și că obiecțiunea lui – că se încălcă statutul, regulile democratice – nu au nici un temei, nu a fost în stare, de asemenea, să dea nici o explicație sau a dat răspunsuri confuze.

Toate încercările comisiei de a-i arăta actul provocator săvârșit în congres – care se aseamănă cu ceea ce debeatăză posturile de radio ale dușmanului, legionarii de la așa-zisa Europă Liberă – de a-l determina să reflecteze și să ia poziție, autocritică, s-au izbit de poziția sa antipartinică.

A susținut chiar că ceea ce a făcut a făcut bine, declarând că, dacă incomodează pe cineva, el poate să se retragă din partid.

Am dori să precizăm că a reieșit clar și din discuții, și din ce am găsit să studiem că:

Pârvulescu este un om incapabil, deosebit de comod, dar care întodeuna s-a împănuit cu merite ce nu-i aparțineau. Atunci când altul nu i l-a recunoscut, s-a dedat la intrigi și acțiuni fracționiste. S-a lăudat mereu că a făcut parte din Armata Roșie și din Partidul Comunist al Uniunii Sovietice și că a demascat ca dușmani diferiți activiști de conducere. De altfel, se știe că în timp de 16 ani a stat în străinătate și trei ani, în timpul celui de-al doilea război mondial, a stat ascuns.

În 1960 a fost scos din Biroul Politic pentru incapacitate și intrigă cu caracter fracționist – probleme dezbătute pe larg la plenara Comitetului Central al PCR de la 16 decembrie 1961.

A mai reieșit și nu l-a caracterizat niciodată inițiativa, curajul opiniei, dimpotrivă, n-a luat atitudine atunci când mulți activiști de frunte ai partidului nostru au fost lichidați în URSS, între cele două războaie mondiale.

Pârvulescu s-a dovedit toată viața a fi un oportunist, un intrigant, un om egoist, un rachiunos, laș și profitor. El nu a desfășurat niciodată o muncă politică și organizatorică susținută, a fost întodeuna un om rupt de mase, rupt de realitățile din țara noastră.

Dorim, de asemenea, să menționăm că din discuțiile purtate cu el a reieșit clar că, fiind un om înrăit și perfid, a făcut ceea ce a făcut la congres cu premeditare, slujind prin aceasta interesul dușmanilor partidului și al poporului nostru, al aceluia care nu văd cu ochi buni rezultatele strălucite obținute de popor sub conducerea partidului, cărora nu le convine actuala politică a partidului și statului nostru – ci reînnoirea la vremenire amare ale subordonării partidului și statului nostru față de alții.

Având în vedere cele de mai sus, comisia consideră că prin atitudinea sa provocatoare și dușmănoasă, din timpul congresului, și apoi prin atitudinea sa ostilă, prin indiferența cu care a afirmat că se poate retrage din partid Pârvulescu s-a pus singur în afara rândurilor partidului.

Îndărătnicia cu care și-a susținut în continuare părerea antipartinică, provocatoare, exprimate în congres și după aceea scot în evidență cu pregnanță că Pârvulescu nu regretă în nici un fel ceea ce a făcut, că de fapt el nu este de acord cu linia generală politică a partidului și cu prevederile importante ale statutului – că se situează în continuare în afara rândurilor partidului, că este un element străin partidului nostru.

Având în vedere toate cele raportate, comisia consideră că Pârvulescu trebuie să fie exclus din rândurile partidului. Întrucât el nu mai face parte din nici un organ de conducere al partidului, propunem ca această problemă să fie rezolvată, în conformitate cu prevederile statutului partidului, de organizația de bază din care face parte.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Tovarăși, ați ascultat raportul comisiei. Tov. Constantin Dăscălescu: De altfel, noi am întocmit un raport mai larg, pe care l-am semnat cu toții. Aici am făcut o prezentare scurtă.

Tov. Gheorghe Rădulescu: Toată caracterizarea făcută lui Pârvulescu este foarte justă. Cine îl cunoaște știe că așa este, și i se mai pot adăuga chiar alte lucruri. De fapt, el s-a așezat singur în afara partidului. Comisia propune ca el să fie exclus din partid. Putem fi de acord cu aceasta, deși asta nu schimbă cu nimic lucrurile. Aceasta este o chestiune morală, că trebuie să fie exclus. Eu sunt de acord cu propunerea aceasta. Caracterizarea făcută lui Pârvulescu este foarte bună, totul este adevărat.

Tov. Ilie Verdeț: După părerea mea, cazul lui Pârvulescu este corect prezentat, așa cum este partinic și statutar.

Este foarte justă propunerea ca organizația de bază din care face parte să facă excluderea din partid. Și măsura propusă corespunde cu gravitatea faptelor.

Într-adevăr, la caracterizarea făcută mai pot fi adăugate și alte lucruri, dar sunt suficiente cele arătate.

Tov. Petre Lupu: Eu mi simt obligat să reamintesc că, atunci când s-a dat sarcina comisiei să stea de vorbă cu Pârvulescu, tovarășul Ceaușescu a făcut o precizare principială: să lămurim de ce a procedat așa.

Vreau să informez Comitetul Politic Executiv că discuțiile noastre cu fost axate în special pe această temă: de ce a procedat așa. La întrebarea aceasta, el a dat răspunsul care a fost arătat de tov. Dăscălescu.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Poate să-i dăm numai un vot de blam cu avertisment.

(Proteste în sală: Nu, nu; să fie exclus).

Tov. Ilie Verdeț: Să fie exclus, iar măsura aceasta să fie discutată în organizațiile de bază. De ce să nu aplicăm acest principiu din statutul partidului nostru?

Tov. Virgil Trofin: Abaterile lui sunt de o gravitate cu totul deosebită (sic!). El s-a ridicat, de fapt, împotriva politicii partidului. El nu mai poate rămâne în rândurile partidului.

Tov. Ion Dincă: Cred că toți tovarășii vor fi de acord cu mine, că am fost și vom fi de acord cu dumneavoastră, tovarășe Ceaușescu, în toate condițiile, dar față de ceea ce a făcut Pârvulescu în cel de-al XII-lea Congres al partidului nu este bine să fim îngăduitori. El trebuie să fie exclus din partid!

De altfel, el însuși spune că dacă incomodează pe cineva poate să iasă din partid. El nu incomodează numai pe cineva, incomodează întregul partid.

Sunt convins că el nu se va duce nici la ședința de excludere. Tov. Constantin Dăscălescu: În mod sigur nu se va duce. Va trebui să procedăm conform statutului.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Bine. Cu asta ridicăm ședința.

Arhiva Comitetului Politic Executiv al CC al PCR Nr. 3389 / 29 XII 1980

„Indulgentului” Ceaușescu i s-au împotrivit (unanim) membrii CPEX în cazul Pârvulescu

(Urmare din pag. 1)

Noi nu ne amestecăm în treburile Chinei, noi ne amestecăm acolo unde partidul sau alte partide, de unde ar fi, calcă principiile și se pretinde că e partid comunist. Acolo trebuie să ne amestecăm, că altfel noi singuri n-o să fim comuniști”. După 11 ani, disputa dintre cei doi s-a amorsat din nou și, „a explodat” la Congresul al XII-lea al PCR. Veteranul partidului avea deja 84 de ani, în timp ce al doilea urma să implinească 62 de ani. Astfel, în ultima zi a forului suprem de conducere (23 noiembrie 1979), Constantin Pârvulescu, membru al Comisiei Centrale de Revizie până la acel moment, a solicitat să ia cuvântul în plenul ședinței. Acesta a trecut peste limitele impuse de organizației reuniunii, care îi cunoșteau anumite intenții „provocatoare”.

Pentru a evita un scandal transmis în direct de posturile de radio și de televiziune, Nicolae Ceaușescu a permis să i se acorde cuvântul lui Constantin Pârvulescu, iar acesta și-a exprimat în mod deschis dezacordul față de „realegerea” lui Nicolae Ceaușescu în funcția de secretar general al PCR. Astfel, veteranul comunist și-a exercitat dreptul „să critice în adunările de partid, în mod principal, pe orice membru de partid, indiferent de funcție, în scopul îmbunătățirii muncii”. Acesta era un drept prevăzut la articolul 3, litera b), din Statutul PCR.

La rândul său, Nicolae Ceaușescu l-a criticat dur pe Constantin Pârvulescu și a amintit în discursul său despre anumite fapte reprobabile ale acestuia, petrecute în anii '40-'50. La prima vedere, acțiunea lui Constantin Pârvulescu părea să fie motivată de neîncrederea sa pe noua listă a membrilor Comisiei Centrale de Revizie, ce urma să fie aprobată la Congresul al XII-lea al PCR. Pierderea unor funcții era o grea lovitură pentru nomenclaturii partidului. Această ipoteză nu este însă susținută de stenograma discuțiilor purtate în ședința Comitetului Politic Executiv din ziua de 16 decembrie 1980. Ceea ce putem remarca din documentul respectiv este atitudinea machiavelică adoptată de Nicolae Ceaușescu. Pe de-o parte, acesta a îndemnat să se aplice o sancțiune mai ușoară celui vinovat (vot de blam cu aver-

tisment). Pe de altă parte, a observat reacțiile subordonatilor săi pentru a identifica posibili adepți ai lui Constantin Pârvulescu din Comitetul Politic Executiv. Același joc a apărut în decembrie 1989 (teoria conspirației), cu o distribuție modificată, atunci când Nicolae Ceaușescu a jucat scena renunțării la putere în fața membrilor Comitetului Politic Executiv. Apoi, a revenit și a ordonat aplicarea măsurilor represive împotriva manifestanților de la Timișoara.

Cazul lui Constantin Pârvulescu a pus în mod cert în dificultate comisia desemnată de Comitetul Politic Executiv să examineze „conținutul, cauzele și scopul urmărit de Constantin Pârvulescu prin atitudinea sa provocatoare, antipartinică și dușmănoasă manifestată la cel de-al XII-lea Congres al partidului”. Problema și-a aflat rezolvarea abia după un an de la săvârșirea faptei (16 decembrie 1980). Membrii comisiei au încercat să găsească o formulă cât mai convenabilă pentru eliminarea din PCR a lui Constantin Pârvulescu, exercitând presiuni pentru a-l convinge să își facă în mod public autocritica.

În același timp, ei au dorit să fi recunoscut dreptul lui Pârvulescu de a critica pe liderul partidului. Totodată, s-a urmărit blocarea apariției în mass-media a unor informații referitoare la problemele cu care se confrunta PCR. Potrivit unei ipoteze de lucru, măsura de excludere din partid, dictată împotriva lui Pârvulescu, a reprezentat o reacție a lui Nicolae Ceaușescu, după discursul prezentat de liderul polonez Stanislaw Kania la reuniunea conducătorilor statelor membre ale Organizației Tratatului de la Varșovia (Moscova, 5 decembrie 1980). În cursul acesteia, Nicolae Ceaușescu a înțeles faptul că omologii săi din Polonia (Edward Gierek, Stanislaw Kania) au greșit în momentul în care au permis să fie criticați în interiorul partidului lor.

În consecință, liderul român nu trebuia să repete greșelile conducătorilor polonezi, dacă dorea să se mențină la putere. De aceea, orice formă de opoziție la adresa regimului său trebuia să fie înăbușată rapid, inclusiv prin înălturarea din PCR a unor „vechi ilegalisti”, precum Constantin Pârvulescu.

Dr. Petre OPRÎȘ

Naționala de hochei a câștigat Grupa D a Campionatului Mondial

Obsesia lui Ceaușescu de a achita în avans datoria externă a afectat în ultimii ani de comunism întreaga societate românească, iar sportul nu putea face excepție. Partidul cerea rezultate, conducătorii Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport trebuiau să raporteze noi și noi succese în întrecerile internaționale, pentru a-și păstra posturile, și asta deși resursele financiare erau strict limitate. În aceste condiții, cel mai mult au avut de suferit jocurile de echipă, considerate mult prea costisitoare.

În primăvara anului 1989 s-a petrecut un fapt fără precedent pentru sportul românesc. Echipa națională de hochei pe gheață trebuia să participe la întrecerile Grupei C a Campionatului Mondial, în îndepărtata Australie, însă la nivelurile superioare s-a decis că o astfel de deplasare nu se justifică din punct de vedere financiar. În disperare de cauză, șefii federației s-au adresat în scris forului hocheistic internațional, care a dat dovadă de înțelegere, acceptând ca România să se înscrie în eșalonul valoric imediat inferior. Alexandru Hălăucă, căpitanul de atunci al naționalei și unul dintre puținii supraviețuitori ai echipei care participase cu 10-15 ani înainte la două Olimpiade și la un Campionat Mondial Grupa A, își amintește: „Noi, jucătorii, am fost foarte afectați și am tot sperat că se va găsi până la urmă o soluție, dar la toate demersurile federației răspunsul a fost că nu sunt bani. Noroc că federația internațională ne-a dat voie să evoluăm în Grupa D chiar în acel an, deși în mod normal ar fi trebuit să jucăm abia în sezonul următor”. Astfel, în timp ce bulgarii, ungurii și iugoslavii au găsit bani pentru deplasarea în Australia, sportul românesc a suferit o nouă lovitură de imagine.

Jocurile Grupei D a Campionatului Mondial au fost găzduite de orașul belgian Geel și, conform așteptărilor, echipa României a ocu-

Ion Zaharia a fost golgeterul Campionatului Mondial, Grupa D FOTO: Revista Sport

pat primul loc, reușind să promoveze în eșalonul superior, alături de a doua clasată, reprezentativa țării gazdă. Jucătorii antrenai de Ion Gheorghiu și Ioan Tiron au avut ceva emoții doar într-un singur meci, cu Marea Britanie, pe care l-au încheiat la egalitate, scor 6-6. În rest, ei au obținut succese categorice: 8-3 cu Belgia, 11-0 cu Spania și 5-1 cu Noua Zeelandă. În fața Noii Zeelande, băieții noștri au realizat cea mai categorică victorie din istoria echipei naționale, reușind să înscrie în ultima repriză 23 de goluri, adică un gol la mai puțin de un minut. În clasa-

mentul golgeterilor turneului primele trei locuri au fost ocupate de Ion Zaharia, Marius Gliga, actualul antrenor secund al primei reprezentative, și de Csaba Antal. Presa vremii a consemnat calificarea hocheistilor în Grupa C a Campionatului Mondial în doar câteva rânduri, trecând sub tăcere faptul că, la finalul competiției, ziarul belgienic au scris că mai mulți jucători români au fost testați pozitiv la controlul antidoping, lucru pe care Alexandru Hălăucă îl neagă azi cu vehemență. „La festivitatea de premiere totul a decurs normal. Am

urcat pe prima treaptă a podiumului de premiere, am primit medalii de aur, nimeni nu a zis nimic. Abia la ceva timp după ce ne-am întors acasă am aflat ce au scris ziarul din Belgia. Nu au fost decât niște simple speculații, prin care au încercat să justifice faptul că i-am bătut clar. Dacă ar fi fost ceva adevărat, în mod sigur federația internațională ar fi luat măsuri, ne-ar fi cerut să returnăm medalii, dar așa ceva nu s-a întâmplat”, spune actualul director tehnic al Federației Române de Hochei pe Gheață.

Vlad IONESCU

DIN PRESA EXILULUI

„Interesul Europei pentru România este permanent și benevol”

Publicăm interviul luat de corespondentul postului de radio Vocea Americii, Radu Portocăla, lui Yannis Tzounis, diplomat de carieră, fost ambasador al Greciei la Moscova, Ankara și Washington, director în Ministerul Afacerilor Externe grec și, din 1984, deputat european.

— **Ați urmărit acțiunile întreprinse de CEE față de situația din România și încălcările drepturilor omului de acolo. Ce ne puteți spune despre aceste acțiuni?**

— Yannis Tzounis: Drepturile omului fiind un principiu de bază al Comunității europene, ea este profund emoționată de încălcarea lor în România. Fără respectul acestor drepturi și fără cel al democrației, Comunitatea europeană nu ar exista, de unde sensibilitatea specială față de disprețuirea acestor valori, oriunde s-ar petrece. În România, ea ne afectează mai mult pentru că este o țară europeană, cu un trecut foarte strâns legat de țările ce formează astăzi Comunitatea europeană, cu care este înrudită spiritual, ca civilizație și patrimoniul cultural.

— **În plus, Parlamentul European e compus din reprezentanți care se simt etnic direct implicați și sociați de tratamentul la care sunt supuse anumite minorități. Deputații europeni văd în proiectul de sistematizare a satelor din România un proiect politic menit să încalce drepturile minorităților și să impună tuturor controlul politic prin concentrarea populației în centre agroindustriale.**

— **Cum se concretizează acest mod de gândire al Parlamentului European față de România?**

— Prin anumite inițiative ale deputaților sau grupurilor de deputați, care supun anumite documente, proiecte de rezoluții ce sunt ulterior discutate în Parlament și aprobate. O rezoluție de felul acesta a fost, de exemplu, adoptată în luna martie 1989, privind „sistematizarea” satelor, cu 77 de voturi pentru, 20 contra și 23 de abțineri. Această rezoluție cerea Consiliului de Miniștri al Comunității să folosească negocierile economice în curs cu România ca un mijloc de presiune. Ei bine, la 25 aprilie, Comunitatea europeană a decis întreruperea negocierilor, până ce Bucureștiul nu și va revizui politica față de minorități și față de drepturile omului.

— **Ce semnifică poate avea întreruperea negocierilor?**

— România, ca orice țară, depinde de comerțul exterior, pentru a-și reinnoi echipamentul industrial — lucru pe care nu-l poate rezolva numai în URSS sau Germania de Est. Are nevoie de tehnologie nouă, avansată, care nu poate veni decât din Occident. Ea are nevoie de devize pentru a plăti această tehnologie necesară economiei, ori fără acordurile comerciale e mai greu să-ți îndeplinești telurile economice.

— **La 18 iunie vor avea loc alegerile pentru Parlamentul European. Credeți că noii deputați vor păstra aceeași atitudine?**

— Sunt sigur că vor continua această politică pentru că, așa cum am spus deja, chestiunea drepturilor omului și cea a democrației sunt cele două coloane pe care se bazează în momentul de față Comunitatea europeană. Ea nu este numai o comunitate comercială, nu e doar o zonă liberă de circulație a persoanelor, capitalurilor și

bunurilor aparținând statelor membre; ea este o comunitate de cultură, o comunitate de civilizație, care urmărește o integrare politică a statelor membre. Prin urmare, toate principiile politice trebuie să se integreze în acest mare experiment al secolului al XX-lea — integrarea Europei. Fără drepturile omului, fără principiile democratice nu se poate face Europa! Iar din moment ce Europa este atât de sensibilă la drepturile omului în interiorul Comunității, este normal să manifeste aceeași sensibilitate și în afara hotarelor ei politice. Să iau un exemplu: Convenția de la Lome, convenția comercială ce leagă Comunitatea europeană de 12 state din Africa, Marea Caraibelor și Oceanul Pacific. Ei bine, în preambulul acestui tratat se vorbește de drepturile omului. Așa fiind, Botswana nu poate avea aceeași concepție asupra drepturilor omului ca România și nu putem fi mai aspri față de Botswana decât suntem față de România!...

— **Ați vorbit despre construirea Europei; se vorbește mult despre „cealaltă Europă”, de Europa de aici și de Europa de dincolo. Vă referiți la o Europă integrată, cum spunea De Gaulle, „de la Atlantic la Ural”?**

— Natural, în tratatele care au format Comunitatea europeană se vorbește de Europa integrată. Adică, orice țară care acceptă principiile de bază ale Comunității este admisibilă, în principiu, în sânul familiei europene. Prin urmare, și Ungaria, și Polonia, și România, și alte țări ar putea fi, eventual, acceptate, fiindcă Europa formează un tot cultural. Acesta e principii, dar există realitățile: trebuie ca și economiile, și

regimurile politice să fie compatibile, pentru ca o țară să fie admisă ca membră a Comunității europene. Oricum, nu putem vorbi de o Europă integrată înainte de 1993, până când se va face unirea politică a Comunității existente. Înainte de această dată nu putem accepta un alt stat. Avem, de pildă, o cerere a Turciei. E foarte problematic dacă o vom putea accepta — dat fiind regimul ei politic și diferența culturală cu restul țărilor europene. Dar în principiu, și dacă rămânem la principiu nu există nici un obstacol. De câte ori se pune problema, în discuțiile noastre, noi spunem mereu că suntem pentru o Europă integrată, incluzând toate țările europene aparținând familiei noastre.

— **... cu condiția unei revizuirii a sistemelor politice și a unei puneri la zi a sistemelor economice.**

— Natural. Dar acestea sunt condiții pragmatice. Pentru că eu nu văd cum ar putea, de pildă, o țară cu un regim totalitar, cum sunt actualmente regimurile comuniste, să se „casătoarească” cu regimurile democratice din Europa Occidentală. Cum s-ar putea combina un regim economic, și el totalitar, și el planificat, cu economiile libere, de piață. Sunt dificultăți obiective, nu subiective. Ele trebuie depășite pentru a se putea ajunge la o colaborare armonioasă, într-un cadru politic unic.

— **Cât despre România, interesul pe care l-1 poartă Europa va continua; este un interes permanent și benevol.**

— Lupta nr. 122/1989 Arhiva Institutului Național pentru Memoria Exilului Românesc, Fond Dan Culcer

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

Doina Cornea îl critică din nou pe Ceaușescu

Doina Cornea, unul dintre disidenții cei mai îndrăzneți ai României, i-a scris din nou președintelui Nicolae Ceaușescu, acuzându-l că a transformat România într-o „uriașă închisoare”. Ea i-a cerut să pună capăt sistematizării rurale și să înceteze persecutarea oamenilor care exprimă opinii ce vin în contradicție cu vederile regimului. Scrisorile, date simplu martie și aprilie, sunt cele mai recente dintre cele cinci pe care i le-a trimis lui Ceaușescu în ultimii doi ani. Cornea a fost supusă unei urmăririi intense, dar și altor măsuri represive, din cauza criticii acute la adresa liderului român și a politicilor sale.

România, ca o „uriașă închisoare”

Cornea l-a acuzat pe Ceaușescu că ar fi transformat țara într-o „inchioare uriașă” în care oamenii sunt în permanență asaltați și umiliți: „Suntem, de fapt, ocupați de armata invizibilă a oamenilor Securității, aflați sub conducerea ta directă. S-au infiltrat peste tot, chiar și în spațiul privat al caselor noastre. Ai strivit chiar și ceea ce oamenii au în interiorul lor, i-ai umilit când în picioare aspritatele lor și dorințele lor legitime, le-ai umilit conștiința, i-ai supus terorii, așa încât au acceptat minciuna drept adevăr și cred că adevărul e o minciună”. Cornea a spus că Ceaușescu a scăzut Constituția, „Instituțiile abia de mai funcționează. Ele au fost abolite și abia de mai figurează cu numele: justiție, armată, partid, educație”.

„Tonul scrisorilor ei a fost „direct și tăios”, dar justificat, a spus Cornea, de „starea de urgență” în care populația trăiește și de politica represivă a regimului care este „chiar mai devastatoare decât dezastrul economic” pe care l-a cauzat Ceaușescu.

Apărătorii poporului

Cornea a întrebă dacă „este acum rândul poezilor” să fie oprimați și dacă chiar este necesar să se repete că poezii sunt „sufletul unei națiuni” și nu instrumentele „ideologiei inutile” pe care Ceaușescu a impus-o poporului. Ea s-a întrebă ce s-ar fi întâmplat în cultura română dacă poetul național Mihai Eminescu ar fi fost redus la tăcere de regele Carol I din cauza articolelor și scrierilor sale care adesea „erau deranjante pentru regim”.

Ea a făcut apel la Ceaușescu să stopeze represiunea și hărțuirea poezilor Ana Blandiana, Dan Deșliu și Mircea Dinescu, pentru că ei sunt poezii unei „întregi națiuni” și nu „obiectele personale” ale lui Ceaușescu. Ei aparțin poporului și sunt „purtătorii săi de cuvânt” și „apărătorii” lui. Nimeni nu a crezut în procesele de bălci prin care poezii au fost acuzate că ar fi speculanți, făcând aluzie la faptul că, după ce Deșliu i-a scris lui Ceaușescu pentru a-l acuză de violarea Constituției, autoritățile au amenințat că îl vor acuza pe poet de bișniță cu cafea.

Adevărații speculanți, potrivit lui Cornea, sunt cei „care vând pâine, lapte și carne, luându-le de la gura copiilor”, o aluzie clară la programul de austeritate al lui Ceaușescu, program care a fost impus în anii trecuți pentru a accelera plata datoriei externe a țării.

Un apel pentru a se opri hărțuirea jurnaliștilor

Cornea i-a cerut, de asemenea, lui Ceaușescu să nu îi mai persecute pe jurnaliștii și tipografi, a căror singură greșală constă în aceea că nu mai sunt în stare să trăiască în minciună”. Poliția i-a arestat pe trei jurnaliști români Petre Mihai Băcanu, Anton Uncu și Mihai Creangă și pe un muncitor-tipograf, Alexandru Chivoiu, la București, în ianuarie, pentru că au tipărit și au distribuit fluturași în care se critica politica lui Ceaușescu. Se pare că ei au fost condamnați conform articolului 166 al Codului penal, cel care se referă la „propaganda împotriva statului socialist”; ei vor avea de executat o sentință maximă de 15 ani de închisoare.

vremea

Vremea a fost în general instabilă în vestul, centrul și nordul țării, unde cerul a prezentat înnoiră mai accentuate și au căzut cu caracter de averse însoțite izolat și de descărcări electrice.

Temperatura maximă a fost cuprinsă între 12 și 22 grade, iar minimă de la noapte între 2 și 12 grade. Izolat au fost condiții de producere a brumei. București: Vremea a fost instabilă, cu cerul variabil. Au fost condiții reduse de averse de ploaie după-amiaza. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperatura maximă a fost între 20-22 grade, iar minimă între 7 și 9 grade.

tv 25 aprilie 1989

19:00 Telegazeta. 1 Mai — raport muncitoresc
19:25 Din cronica luptei patriotice, revoluționare.
Unitate și solidaritate pentru dreptate socială, progres și pace.
Redactor Horia Vasiloni
19:45 Industria — programe prioritare.

În spiritul plenerii CC al PCR. Programul de creștere a producției de cărbune pentru coals.
Redactor Radu George Serafim
20:05 Teatrul tv.
Întâlnire pe pod
Scenariu pentru televiziune de Constantin Banu.
Cu: Dorel Vișan, Mircea Rusu, Virginia Mirea, Rodica Sanda-Țuțiuianu, Florin Anton, Valeriu Preda, Violeta Berbiuc, Corina Voicu.
Redactor Lucia Hossu-Loghin
Regia artistică Silviu Jicman
21:30 Idei în acțiune.
Forța inițiativă muncitorească
21:50 Telegazeta
22:00 Închiderea programului

Crusula Ștefănescu
Radio Europa Liberă (München) — Raport al Secției de cercetare, condusă de dr. M. Șafir. Document din „Arhiva 1989”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

anunțuri

DIVERSE
Tânăr intelectual conducător auto dorește pensune completă la tânăra familie.

Promoția 1952 a Liceului Comercial Roșiori de Vede organizează întâlnirea colegială la 24 iunie 1989.

Vasiliu Cristina, cu ultimul domiciliu în comuna Comana, satul Casicea, jud. Constanța este chemată la judecătoria Constanța pentru divorț la 3 mai 1989, la ora 8:00.

VÂNZĂRI
Vând mobilă sufragerie Miraj nouă, dulap bucatărie, cuier, mașină spălat cu program, toate convenabile, și covor persan 2 x 3.

Fiât 1300 accident motor, caroserie stânga, perfectă stare, videorecorder Philips, stereo, multistem combină muzicală Silver.
Dacia 1301, segmenti, planetară, motor Diesel L 27, blitz, joc electronic, pirometru. Cumpăr I.M.S., M 461 sau Volgă, orice stare.

amintiri

Prin moulul călătului de mare pe post de recipient din plastic, curgea șampon de proastă calitate

Șerpi

ORIZONTAL: 1) Pictor italian care a folosit o tehnică de clarobscur bazată pe contraste violente de lumină și de umbră, autorul celebrului tablou „Madona și șarpele” (c.1573-1610). 2) Șarpe semiacvatic neveninos, din Americană Centrală și de Sud, lung de circa 7 m, care se hrănește cu păsări și mamifere - Radu Păun. 3) Munte în Algeria - Cap de iguanal - A striga ca din gură de șarpe. 4) Udrea Barbu - A vrut să-l ucidă din gelozie pe Heracles cu ajutorul a doi șerpi (mit.). 5) Zeiță de origine frigiană, pe care grecii o identificau cu Rhea, a cărei fiică, Hera, s-a folosit, așa cum am arătat mai sus, de șerpi, în încercarea de a-l ucide pe pruncul Heracles - Asociația cineaștilor din țara noastră. 6) Fabulist grec, originar din Asia Mică (C. 620-560 î.e.n.), autorul fabulei „Păsărarul și șarpele” - Din capul locului! - Olga Rădan. 7) Bună la cusut - Actrița de cinema americană, protagonistă filmului „Vipera” (Bette). 8) Unii pe care i-a mușcat șarpele de inimă. 9) Șarpe (fig.) - Povară (reg.). 10) Uniune de triburi amerindiene din regiunea centrală a statului Mexic care a avut ca divinitate de primă importanță pe Quetzalcoatl, zeu al vânturilor, aerului și luminii, imaginat ca fiind în același timp om, pasăre și șarpe - De dimensiuni apreciabile (pl.). 11) Unealtă de pescuit - Șarpe de..., șarpe neveninos lung de 1 m cu o bandă neagră pe lațurile capului, care trăiește la noi prin păduri și prin locuri stâncoase - Ion Adam.

VERTICAL: 1) Baghetă purtată de Hermes în jurul căreia erau încolăciți doi șerpi - „... cu capete de șerpi”, creație în lemn de plop realizată de artistul Vida Gheza. 2) Zeu egiptean, sol al morții, care apărea în clipa necesară, în chip de soldat, cu un pumnal și cu un șarpe încolăcit - Hrană pentru șopârle. 3) Șarpe (fig.-pl.) - Șarpe tropical, carnivor și neveninos, lung de câțiva metri, care-și ucidă pradă înainte de a o înghiți, încolăcindu-se în jurul ei și sufocând-o - Control tehnic de calitate (abr. Uz.) 4) Bold - Clasă de vertebrate ovipare din care face parte și șerpii. 5) A intenționa - A deseca (rar). 6) Scriitor simbolist român (1872-1914), autorul poeziei „Himera”, publicată în „Viața românească”, în februarie 1909 - Pădure în Franța. 7) Gheorghe Dogaru - Zeu scandinav suprem care, spre a-l distruge pe Yormungandr, șarpele Universului și fiul zeului Loki, l-a aruncat în mare. Cum însă apele l-au priit, Yormungandr a crescut enorm și a cuprins lumea ca într-o cingătoare. 8) Ascunzătoare de șarpe - Andrei Teodoru - Mihai Neagu. 9) Eminent savant român, fondatorul primului institut de speologie din lume, care a explorat și descris celebra „Peștera a balaurului” din Baleare (Emil; 1868-1947). 10) Oto-rhino-laringolog (abr.med.) - Să șune că sunt provocate, atunci când sari ca mușcat de șarpe. 11) Poet și folclorist român (c.1796-1854) de la care ne-au rămas și zicalele „Nu călca șarpele care doarme” și „Cine e mursicat de șarpe se păzește și de șopârle” — Țara din Orientul Apropiat, unde trăiește un periculos șarpe veninos din subspecia „Jugularis”.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

Dictionar: DUI, ACIN, TAR, ASECA, PAIL.

Revista Rebus nr. 8/1989